



PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Oponentský posudek je vypracován na základě jmenovacího dekretu děkana Právnické fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici k habilitační práci JUDr. Mariana Horvátha, Ph.D. na téma „Vplyv digitalizácie na formovanie vybraných inštitútov občianskeho práva Slovenskej republiky“, předložené v habilitačním řízení o udělení titulu docent v oboru občanské právo

Předmětem předloženého oponentského posudku je habilitační práce JUDr. Mariana Horvátha, Ph.D. na téma „Vplyv digitalizácie na formovanie vybraných inštitútov občianskeho práva Slovenskej republiky“. Celkový rozsah habilitační práce je 118 stran.

Mám za to, že téma habilitační práce pojednává o aktuální společenské otázce. Konstatuji, že výběr a zpracování habilitační práce reflektuje dosavadní publikační i pedagogickou činnost JUDr. Horvátha. Habilitant při volbě tématu habilitační práce měl zjevnou snahu sumarizovat dosavadní výzkumnou a pedagogickou činnost. Při obhajobě aktuálnosti zvoleného tématu vyjadřuji souhlas s odkazem na s. 72 habilitační práce, kde autor uvádí: „Koncept digitálnej spoločnosti, kybernetického priestoru a digitálnych práv je do veľkej miery novým predmetom regulácie v občianskom práve Slovenskej republiky.“

Z hlediska systematiky práce hodnotím pozitivně strukturu habilitační práce. Konstatuji, že habilitační práce má logicky správně postavenou strukturu. Uchazeč po vymezení cíle a metody zpracování habilitační práce pedagogickým přístupem poskytuje vymezení základních pojmů, a to jak pro oblast občanského práva tak i samotné digitalizace. Přínosem předložené habilitační práce je také pojednání o dopadu digitalizace na právní vědu a právo. Habilitant se při samotném výzkumu soustředil na ty oblasti občanského práva Slovenské republiky, které korespondují s jeho pedagogickou činností i dosavadními publikacemi. Přínosem pro oblast de lege ferenda je závěr habilitační práce, ve které habilitant formuluje svůj názor

prostřednictvím doporučení pro budoucí formování sledovaných institutů občanského práva Slovenské republiky.

K jednotlivým kapitolám posuzované habilitační práce uvádím následující:

První kapitulu habilitační práce autor věnuje vymezení cíle a metody zpracování práce. Hlavní cíl habilitační práce uchazeč určil na s.14 *„zhodnotiť vplyv digitalizácie na odvetvie súkromného práva a posúdiť jej vplyv na vybrané inštitúty občianskeho práva Slovenskej republiky“*. Autor na s. 15 uvádí, že při spracování témy habilitační práce aplikoval kombinaci objektivistické metodologie a normativní metodologie. Výběr metodologie odůvodňuje: *„Objektivistická metodológia nám umožnila deskripciu problému, pričom k popisovaným javom sme nezaujímali žiadne hodnotiace stanoviská. Naopak, využitím normatívnej metodológie bolo možné vedecký problém uchopiť interpretačne.“* Vzhledem k tématu habilitační práce zvolený cíl i metodologii hodnotím jako správnou a adekvátní.

V druhé kapitole habilitant s pedagogickou precizností vymezuje postavení občanského práva v právním systému. Z pedagogického hlediska vyzdvihují práci s odbornou literaturou a logické vnitřní členění kapitoly. S ohledem na téma předkládané práce považujeme za správné a logické, že habilitant v této kapitole ozřejmuje problematiku občanského práva v rovině teoretické.

Samotná problematika zkoumání, kterou je „dopad digitalizace“ má bezpochyby multidisciplinární charakter. Považuji proto za adekvátní, že autor se rozhodl věnovat vymezení pojmu digitalizace samostatnou kapitolu. Odkazují zde na třetí samostatnou kapitolu habilitační práce s názvem „Digitalizácia a jej postavenie v práve EÚ“. Přínosem pro pedagogické využití je zejména první podkapitola, ve které habilitant vymezuje digitální revoluci jako další milník ve vývoji lidstva. Ve druhé části této kapitoly se autor soustřeďuje na poskytnutí znalostního základu pro pochopení vlivu digitalizace na občanské právo, a to vymezením jejich základních pojmů: (i) digitizace, digitalizace a digitální transformace, (ii) internet, (iii) umělá inteligence a (iv) digitální revoluce. Mám za to, že při zpracování této kapitoly autor prokázal svou náležitou orientaci a poznatky v problematice digitalizace.

Čtvrtá kapitola logicky navazující na druhou a třetí kapitolu se věnuje dopadu digitalizace na právní vědu a právo. V rámci této kapitoly se habilitant věnuje třem těžiskovým tématům: (i) vlivu digitalizace na oblast právní vědy, (ii) teoretickým přístupům k regulaci online prostoru a (iii) digitalizaci jako výzvě pro občanské právo.

Pátá kapitola je věnována vědeckému zkoumání vybraných institutů občanského práva, významně ovlivněných digitalizací. JUDr. Horváth svůj výzkum soustředil na následující

instituty občanského práva Slovenské republiky: (i) právní subjektivita umělé inteligence, (ii) odpovědnost za škodu způsobenou umělou inteligencí a (iii) otázku digitálních aktiv jako přípustných předmětů dědictví v dědickém řízení. Jak je uvedeno výše zvolený okruh institutů reflektuje dosavadní vědeckou a pedagogickou činnost habilitanta.

Výstupy vědeckého bádání autor sumarizuje v samostatné kapitole. V závěru kromě sumarizace JUDr. Horváth vyhodnocuje hypotézy, které si stanovil v první části habilitační práce. Způsob vyhodnocení hypotéz považuji za správný. Pozitivně v této kapitole hodnotím, že autor poskytuje své návrhy pro oblast *de lege ferenda*.

Na konci habilitační práce habilitant uvádí seznam zdrojů, které využil při vypracování habilitační práce. Pozitivně hodnotím, že autor odkazuje jak na slovenskou literaturu, tak i na zahraniční publikace.

Otázky:

- *V kontextu rozmachu osobních smart zařízení (například smart hodinky) jak hodnotíte právní úpravu *de lege lata* zpracování a zpřístupňování digitálních dat (osobních údajů), týkajících se zdravotního stavu fyzické osoby třetím stranám?*
- *Vyjádřete svůj názor k vlastnictví digitálních údajů uložených v cloudu?*
- *V habilitační práci vymezujete tři možné přístupy regulace (právní úpravy) umělé inteligence v souvislosti s právní subjektivitou. Který přístup považujete z Vašeho hlediska na nejpřiměřenější v podmínkách Slovenské republiky?*

Závěr oponentského posudku:

S ohledem na výše uvedené, oponentský posudek uzavírám s konstatováním, že habilitant si pro svou habilitační práci vybral velmi aktuální téma, které zpracoval ve výborné odborné kvalitě.

Po prostudování ostatních podkladů, předložených v habilitačním řízení a po posouzení textu předložené habilitační práce konstatuji, že JUDr. Marian Horváth, Ph.D. splňuje všechny podmínky pro udělení titulu docent v oboru občanské právo a po splnění všech zákonných požadavků doporučuji udělit vědecko-pedagogický titul docent v oboru (inauguračního a habilitačního řízení) občanské právo.

V Praze 27. 10. 2022

Prof. JUDr. Mgr. Josef Salač, Ph.D.